

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാഭേശികായ നമഃ

ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ  
ശ്രീമദ്വേദകടനാഥസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു  
യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ

॥ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാഭേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

## ॥ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീമാൻ വേങ്കടനാഥാർയഃ കവിതാർകികകേസരീ |  
വേദാന്താചാര്യവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

അഥ നിജവിഭവാദജാതശത്രുൗ  
പ്രശമിതശത്രുബലേ നിവേശ്യ ഭൂമിം |  
പരിചരണഫലം പ്രഭുഃ പ്രയച്ഛൻ  
അമിതഗുണാഭിരരംസ്ത വൽലഭാഭിഃ || 24.1 ||

ക്രതുവിധിനിയതോപ്യകർമവശ്യഃ  
പരിചിതകാമരസോപി വീതരാഗഃ |  
നഗരവസതിരപ്യശേഷവാസഃ  
കഥമിവ കേന വിഭുഃ സ വർണനീയഃ || 24.2 ||

അനുഗമിതമിദം സ്വദാരരക്ഷാം  
അനഘമനോഭവതന്ത്ര മാനനീയം |  
നിരുപധികരസസ്യ നേതുരാസീത്  
നൃപതിമഹർഷിഭിരഞ്ചിതം ചരിത്രം || 24.3 ||

ശ്രുതിശതമഹിതേ പദേ പരസ്മിൻ  
സിതജലധൗ രവിമണ്ഡലേ ച സിദ്ധാം |  
ബഹുമതിമതിശയ്യ സാ ബഭാസേ  
നരകരിപോരവരോധഭൂമിരഗ്ര്യാ || 24.4 ||

നിധിഗണമുഖവാന്തനിഷ്ഠരാശിഃ  
പ്രചിതഗുണാ മണിഭിഃ സ്യമന്തകാദൈഃ |

പ്രമുദിതമഹിഷീഗണേന ചക്രേ  
യദുനഗരീ വിഭുനാ നിവാസഭൂമിഃ || 24.5 ||

അവികലവിഭവസ്യ വിശ്വമൂർതേഃ  
അധിവസനം യദുവീരരാജധാൻയാം |  
അനുദിനമനപായിനീം പ്രതിഷ്ഠാം  
അഭിലഷതാമനുചിന്തനീയമാസീത് || 24.6 ||

സഹ മൂനിഭിരുപാസ്ത ധർമ്മമാദ്യം  
വ്യവഹരണാനി ദദർശ വേദവിദ്ഭിഃ |  
അരമത ച വധൂജ്ഞൈര്യഥാർഹം  
ബഹുതനുരക്രമതോ വിചിത്രശക്തിഃ || 24.7 ||

അപി യുഗപദവാപ്തൈനൈകദേഹൈഃ  
ഉപനതയോഗബലൈഃ സ്വകർമ്മനിഷ്ഠൈഃ |  
ധൃതബഹുവപുഷാ ജഗദ്വിധാത്രാ  
ജിതകരണേന തു ഭൂജ്യതേ തദർഥഃ || 24.8 ||

യദുപതിരധിരുഘചന്ദ്രശാലഃ  
സഹ ദധിതാഭിരനന്യമാനസാഭിഃ |  
ജലനിധിമഭിതഃ പ്രദർശയംസ്താഃ  
നിജമിവ ധാമ നിവേദയാംബഭൂവ || 24.9 ||

നിജപദമനപായമാശ്രിതാനാം  
പ്രഭൂരപവർഗദശാമിവ പ്രയച്ഛൻ |  
അമിതബഹുഗുണാമനന്യലഭ്യാം  
അതനുത കാമപി സമ്പദം പ്രിയാണാം || 24.10 ||

സ്വയമുദവസിതേ സ്വവാസധന്യേ  
ത്രിഷു ഭൂവനേഷു സമാമിവാദ്ഭൂതാനാം |

അതനൂത സമവായമാത്മയോഗാത്

അതിശയിനീമവാ വിഭുഃ സമൃദ്ധിം || 24.11 ||

വിധിസദനമുഖേഷ്യഭൃഷ്ടപൂർവാം

പ്രഥിതപരസ്തരസമ്മതിം സമൃദ്ധിം |

യദുപതിദയിതാഗൃഹേഷു പശ്യൻ

മുദമഭജദ്ഭുവി നാരദോ മുനീന്ദ്രഃ || 24.12 ||

ലലിതരുചിഷു കൽപവൃക്ഷപോതൈഃ

ഉപവനരാജിഷു തസ്യ സഞ്ചരിഷ്ണാഃ |

അദധുരവയവൈർമുദം മുരാരേഃ

അനുകൃതപുഷ്പഫലാദികൈസ്തരുൺയഃ || 24.13 ||

അധിഗതകുസുമാപചായലീലഃ

പ്രമദവനാനി വിഭുഷയൻ സ്വധാല്ലാ |

പ്രജനിതമദനോ മനസിനീഭിഃ

ഗുണസുരഭിഃ സുരഭിഃ സ്വയം സ മേനേ || 24.14 ||

പരിപണമിവ മൻമമോത്സവാനാം

പ്രഥമവികസ്വരപദ്മദർശനീയം |

അനുദിതബഹുവിഭ്രമം വധൂനാം

അഭിനവയൗവനമൻവഭുക്ത നാമഃ || 24.15 ||

അമൃതമയപയഃ പരിപ്ലുതാനാം

വിഷമഗുണേഷു വിഹാരവാപികാനാം |

കമലകുവലയാദിഷു പ്രിയാണാം

മുഖനയനസ്മിതകാന്തിമഭ്യനന്ദത് || 24.16 ||

അവിതഥമഹിമാ നിജപ്രസാദാത്

അനഘമനോരഥതോഷിതാസു താസു |

സ്വപരിജനതയാ സുരൈർനിയുക്താഃ  
നിരദിശദപ്ലരസോ നിദേശഭാജഃ || 24.17 ||

ബഹിരുപനഗരം ബലാനി ദൃഷ്ട്വാ  
സഹ യദുഭിഃ സമയേ നിവർത്തമാനം |  
ദദൃശൂരധിഗവാക്ഷമേകചിത്താഃ  
രഥതുരഗാദിഷു രാമപശ്ചിമം തം || 24.18 ||

വിധിവദനുവിധായ ദേവയാത്രാം  
പ്രതിപൂരവീഥിപരിക്രമേണ ദൃശ്യം |  
പതിമനുദദൃശൂസ്തഥേവ ദൂരാത്  
അചരമദേവമനന്യദേവതാസ്താഃ || 24.19 ||

ബഹുവിധമുപഹാരജാതമഗ്ര്യം  
സുരപതിഭിഃ സ്വയമാഹൃതം മുകുന്ദഃ |  
അപി ഗഗനചരൈരദൃഷ്ടപൂർവ്വം  
സമമവരോധജനസ്യ സംവിദേജേ || 24.20 ||

ഉപചിതശിഖരേ വദാൻയരന്തൈഃ  
ഉചിതഗുഹാശ്രിതഹംസതൂലതൽപേ |  
ബഹുരിവ സ ബഭൗ വിഹാരശൈലേ  
പ്രതിമണിഭിത്തിവിദക്തചാരുബിംബഃ || 24.21 ||

യുഗപദഖിലമാദരേണ സാക്ഷാത്  
യുവതിജനസ്യ നിദർശയൻ മുകുന്ദഃ |  
അസക്യദുപഗമയ്യ ചിത്രശാലാഃ  
അനഘസമാധിദശാമിവാതതാന || 24.22 ||

അനിതരമനസാം സ്വവൽലഭാനാം  
നരകജിതാ നിരപായവൈദവേന |

ഭവഭയവിനിവാരിണീ സ്വഭക്തിഃ  
ലലിതവിഹാരമുഖേന ലംഭിതാഭൂത് || 24.23 ||

പ്രമുദിതവിബുധാഹൃതപ്രക്ലപ്തൈഃ  
കനകസരോജവനൈരലങ്കൃതാനാം |  
അതിശയമവരോധദീർഘികാണാം  
അധിസുരസിന്ധു സമീക്ഷിതം നിദധൃത || 24.24 ||

വിഹരതി വനിതാജനേ തദീയൈഃ  
അപലപിതാമവലോകനപ്രഭാവൈഃ |  
പുനരപി ഹരിനീലരത്നഭാസാ  
ദധുരസിതോത്പലസമ്പദം സരസ്യഃ || 24.25 ||

സ്ഥിരധൃതിമധിരോപ്യ രത്നധോലാം  
ഗുണഘടിതാമിവ മായവഃ സ്വമായാം |  
അഗമയത ഗതാഗതാന്യദീക്ഷ്ണം  
സുകൃതജുഷഃ സ്വയമംഗനാഃ സ്വതന്ത്രഃ || 24.26 ||

രുചിരകനകശൃംഗവക്ത്രവാന്തൈഃ  
പ്രതിതനു കങ്കുമവാരിഭിഃ പ്രസിഞ്ചൻ |  
അജനയദനുരാഗയോഗമന്തഃ  
ബഹിരപി തോയവിഹാരതോ വധൂനാം || 24.27 ||

നവമണിപരികൽപിതേഷു നാമഃ  
കമലവനാന്തരകേലിമന്ദിരേഷു |  
ശ്രിയ ഇവ സുദ്യശോ ഗൃഹീതപദ്മാഃ  
ഹൃദി നിദധേ പുരുഷോത്തമഃ പ്രതീതഃ || 24.28 ||

ദിശി ദിശി മകരന്ദവർഷദിഗ്ധാം  
വിവിധപരാഗവിഭക്തചൂർണ്ണചിത്രാം |

ഭുവമഭജത സാകമംഗനാഭിഃ

പുലകിതദ്യഷ്ടിഷു പുഷ്പമണ്ഡപേഷു || 24.29 ||

അനുവിഹിതമഹോത്സവോ യഥാർഹം

വിതരണതോഷിതവന്ദിബന്ധുവർഗഃ |

പരിണയനവിധിം ലതാവധൂനാം

അതനൂത ചുതവരൈഃ പ്രിയാർപിതാനാം || 24.30 ||

സുതബഹുമതഭാഗിനാം ശുകാനാം

ഉപഹൃതദിവ്യരസോപഭോഗഭാജാം |

ശ്രുതിമധുരഗീരാം സ്വശിക്ഷിതാനാം

അതിശയസിദ്ധിമദർശയത് പ്രിയാഭ്യഃ || 24.31 ||

അനുകൃതനിജശക്തിഭിഃ പ്രിയാഭിഃ

സഹ ഗുണബന്ധവിഭക്തസന്നിവേശൈഃ |

മുഹൂരിഹ നിപതദ്ഭിരുത്പതദ്ഭിഃ

കരണവശൈരിവ കന്ദുകൈരഭിവൃത് || 24.32 ||

നിജയുവതിഷു യദ്യപി ത്രിയാമാ

നയനപിധാനവിഹാരമാജഹാര |

ന തദനുചരിതം തഥാപി താഭിഃ

ത്രിഭുവനദ്യഷ്ടിനിരോധശങ്കിനീഭിഃ || 24.33 ||

ശ്രുതിവിഹിതമവന്ധ്യയൻ സ്വധർമം

പ്രതിദിനമന്യപരോ യദാ ബഭൂവ |

തദുപചരണതസ്തദ്വാപി താസാം

സമജനയത് പ്രിയഭോഗമേവ കാലഃ || 24.34 ||

മണിപരുവകമഞ്ജുലസ്തനീഭിഃ

മധുസമയാപഗമേ വരാംഗനാഭിഃ |

സിതമണിവിഹിതാൻ സ യന്ത്രധാരാ -  
വൃതികരശീതലിതാനഭുക്ത സൗധാൻ || 24.35 ||

സ്തൂടികസദനദീപ്തിദത്തഹസ്താം  
മുരദിദസേവത സാദരം സദാരഃ |  
അപജ്ജലദനിശോദിതസ്യ ശോഭാം  
ഹലധരകാന്തിഭൃതസ്തൂഷാരഭാസഃ || 24.36 ||

അഗുരുഭിരസിതൈരനുരുഗൗരൈഃ  
നവഘൃസ്യണൈരപി നിർവിവേശ നാമഃ |  
ഹിമജ്വതുമവരോധസുന്ദരീണാം  
സ്തനപരിരംഭസമർപിതൈർവിലിപ്തഃ || 24.37 ||

അനലശകടികാഭിരപ്യജ്ജ്വം  
ശിശിരസമീരണമഞ്ജസാ ജിഗായ |  
അവിരലപരിരംഭലംഭനീയൈഃ  
സ്തനകലശോഷഭിരാത്മവൽലഭാനാം || 24.38 ||

ഉപനിഷദുപദേശസാഭിലാഷൈഃ  
ഉപചരിതോ മുനിഭിഃ സന്നന്ദനാഭൈഃ |  
രതിപതിസമയസ്ഥിതോ വധൂനാം  
ലലിതകലാഗമദേശികോ ബഭൂവ || 24.39 ||

കലമധുരഗിരാം കലാപ്രസംഗാത്  
അതിമദനോപനിഷത് പരം രഹസ്യം |  
പ്രിയഹിതരുചിരാക്ഷരം പ്രിയാണാം  
ശ്രുതിഷു ചകാര ശിഖാമണിഃ ശ്രുതീനാം || 24.40 ||

നിരുപധികനിജപ്രഭാവഗർഭം  
പരിഷദി വിശ്വപതിഃ പ്രിയാസഹായഃ |

കിമപി നിശമയാംബഭുവ ഗീതം

പ്രമുദിതകിന്നരദമ്പതിപ്രയുക്തം || 24.41 ||

മൃദുകരതലലീലയാ മൃദംഗാൻ

അസമയനർത്തിതനീലകംഠയുമാൻ |

ധ്വനയതി ദധിതേ വിധൂരഭൂമേഃ

ശ്രീയമിവ താഃ പുലകോദ്ഗമൈരപുഷ്യൻ || 24.42 ||

കരകമലപരിഗ്രഹേണ ധന്യം

വരതനുസംസദി വാദയൻ വിപഞ്ചീം |

അവിദിതഗമനായ ഗായകൈഃ സ്വൈഃ

ഉപരതഗീതിഭിരുന്മുഖൈഃ സിഷേവേ || 24.43 ||

ശ്രുതിമധുസുഭഗൈരദീനഹൃദ്യൈഃ

ശ്രുതഘനനാദശിഖണ്ഡിനീഗണശ്രീഃ |

മധുരിപുവനിതാജനഃ സമാജേ

ധ്വനിഭിരമാദ്യത ദിവ്യദുന്മുദിനാം || 24.44 ||

സലലിതകരണാംഗഹാരഹൃദ്യം

സഹ ദധിതാഭിരുദാരദിവ്യനാട്യം |

അനുദിനമനിമേഷദർശനീയം

ജിതമധുരപ്ലരസാം ദദർശ നൃത്യം || 24.45 ||

അഭിനയമഭിനന്ദ്യ നർതകീനാം

സ്വയമുപദിഷ്ടമലംഘിതോപദേശം |

പുനരപി മുദിതസ്തമേവ യുഞ്ജൻ

അവിദിതപൂർവമിവാദരാദപശ്യത് || 24.46 ||

പ്രതിയുവതിഗൃഹീതനൈകരൂപഃ

പ്രണയവതീഭിരനന്യ ഇത്യുപേതഃ |

അപഹൃതമണിപാദുകഃ കയാചിത്  
പദമപി ഗന്തുമശക്തനുവന്നിവാസീത് || 24.47 ||

അനവഹിതതയാ സഖീസമക്ഷം  
ദ്രുതമുപഹൃയ സമാഖ്യേതരസ്യാഃ |  
മുഷിതമനസമദ്ഭുതൈർവിലാസൈഃ  
ഇദമപി നാമ തവേത്യുവാച മുഗ്ധാം || 24.48 ||

സമുചിതദിനലഘ്വനം സപത്യാഃ  
പരിപണിതം സ്വയമഭ്യുപേത്യ നാമഃ |  
സ്മിതമധുരമുഖോ ജിതഃ കയാചിത്  
വിവശ ഇവാക്ഷവിഹാരതോ ബഭൂവ || 24.49 ||

അനുഗതനിജബിംബമേനമന്യാ  
മണിമുകുരസ്ഥമവേക്ഷ്യ മന്ദഹാസം |  
ന ഖലു തദവലോകനായ പശ്ചാത്  
വ്യതനൂത സാചിവിധിം തദേകതൃപ്താ || 24.50 ||

പുലകിനി കുചകുട്മലേ പരസ്യാഃ  
കഥമപി സാധ്യസകമ്പിതാഗ്രഹസ്തഃ |  
സ്ഥിരചരജഗദേകദിവ്യശിൽപീ  
വിഷമതമം വിലിലേഖ പത്രഭംഗം || 24.51 ||

മൃദുസുരഭിസുജാതബന്ധുരാഭിഃ  
പ്രണിദധദഗ്രനിബദ്ധപങ്കജാഭിഃ |  
മുഹൂരസിതദ്യശാം സ്വകന്ധോഗ്യാം  
ഭുജലതികാമമിമിത മാലികാഭിഃ || 24.52 ||

അഭജത സ ച താശ്ച ദൂതികാനാം  
അമൃതപരിപ്ലുതഭേഷജായമാനൈഃ |

പ്രതിദിനമിദമാദിമം പ്രമോദം

പ്രണയവീരോധസിതാസിതൈർവചോഭിഃ || 24.53 ||

നിജപദപരിചാര കാക്ഷിണീഭിഃ

കതിഷു ദവേഷു സമർചിതാംഘ്രിപദ്മഃ |

പ്രതിവിധിമഭജത് പ്രസാധികാവത്

പ്രിയപരികർമവിധാനതഃ സ താസാം || 24.54 ||

നിജസമുദയസംഭവൈർനിശായാം

പ്രണയപയോനിധിവീചികാവിസർപൈഃ |

പ്രണതിഭിരിവ വിഭ്രമൈഃ പ്രിയാണാം

ബഹുമതിഭേദമവാപ യാദവേന്ദുഃ || 24.55 ||

ശരദുപഗമശോധിതാ ഇവാപഃ

തുഹിനകരോദയനിർമലാ ഇവാശാഃ |

മുരഭിദുപഗമപ്രശാന്തവേദാഃ

പ്രതിയയുരുൻമനസസ്തമായതാക്ഷ്യഃ || 24.56 ||

അമൃതമയമിവോദധിം തമുച്ചൈഃ

അനുസഖി ലോചനശുക്ലതിഭിഃ പിബന്ത്യഃ |

അവശനിയതചിത്തവൃത്തിമേകാം

അദധുരദൃഷ്ടപരസ്സരാമവസ്ഥാം || 24.57 ||

സുരജനകതനുഃ സ്വദർശിനീനാം

നനു വിരഹഃ സുദൃശാം നിമേഷ ഏവ |

ഇതി കില വിഗണയ വിശ്വകർതാ

നിയതമകൽപയദപ്ലരസ്ത്വമാസാം || 24.58 ||

അനുചരബഹുമാനമാപ്തുകാമൈഃ

അവസരവിദ്ഭിരനുസ്യുതാത്മരക്ഷൈഃ |

അനുദിനമുപനീതമാദിതേയൈഃ

അമൃതമപായയത പ്രിയാഃ പ്രതീതഃ || 24.59 ||

പ്രിയവചനശതൈരുദാരവാദീ

രഹസി മനഃ ശ്രുതിരഞ്ജകൈർവിചിത്രൈഃ |

മുഖകമലമധുപമൈഃ പ്രകാമം

മദമുദിതാ ഇവ മാനിനീരകാർഷീത് || 24.60 ||

അതിശയിതഗുണൈഃ പ്രിയോപഭോഗാത്

വസനവിഭൂഷണമാലികാദിഭിസ്താഃ |

മുദമധികതമാം ദധുസ്തരുൺയഃ

പ്രണയരസോ ഹി രസപ്രകർഷഹേതുഃ || 24.61 ||

അഭിലപനമനസ്ക്രിയാതിപാതി -

ന്യനുബുദ്ധുജ്ഞേ യദുപുംഗവേന താസാം |

അതിശയമിതരേതരം പ്രയച്ഛ -

ന്ത്യഭിനവയൗവനസമ്പദപ്രകമ്പ്യാ || 24.62 ||

അജനിഷത കുതോ നു ഭാഗധേയാത്

ത്രിഭുവനമംഗലദീപികാഃ ശുഭാംഗ്യഃ |

യദുപതിസഹധർമചാരിണീഭിഃ

സുഖമനഃലം ഭുവി യാദിരൻവഭാവി || 24.63 ||

അധിഭുജഗപതി ശ്രിയോപഭുക്തം

യുഗപരിപാകവിഹാരിണം യുവാനം |

നരപതിബഹുമാനതോ നതാംഗ്യഃ

സുലഭമിവാൻവഭവൻ സ്വതൽപഭാജം || 24.64 ||

ശകയുവതികപോലപാണധരാഭൈഃ

ശശിശകലൈരിവ നാഗവൽലിപത്രൈഃ |

സുരസുഭടയശോനിഭൈരനന്ദത്

യുവതി ജനോപഹൃതൈസ്തദർപിതൈസ്താഃ || 24.65 ||

ജഗദുപജനനാദിജാതഭൂലഃ

ക ഇവ വധുജനമോഹനോ വിഹാരഃ |

കഥമിവ സ കുതശ്ച കീർത്തനീയഃ

പ്രഥിതമനോഭവതന്ത്രപാരഭ്യശ്വാ || 24.66 ||

യതിഭിരനുബുഭൂഷിതഃ സ താഭിഃ

യദുപതിരദ്ഭുതരൂപവേഷശീലഃ |

നിരൂപധികരസാമൃതൗഘസിന്ധുഃ

സതതമപൂർവമപൂർവമൻവഭാവി || 24.67 ||

ഹരിപരിചരണേന തോഷിതാനാം

ഹരിണദ്യശാം വിഭവം വിഭാവയന്തഃ |

അപജഹസുരവാപ്ലസംയമാഃ സ്വാൻ

അപരിമിതാനണിമാദിസിദ്ധിഭേദാൻ || 24.68 ||

സരിത ഇവ മൃഗീദ്യശസ്തമേകം

മഹിതഗുണൗഘമഹോദധിം ഭജന്ത്യഃ |

അബിഭരുരനപായമൈകരസ്യം

മുനിഗണിതശ്ച സ ഏവ മുക്തഭോഗഃ || 24.69 ||

അനുഭവരസതോ ജഗത്പ്രസൂതേഃ

അപചിതസുഷ്ണിസുഷുഷ്ണിസംഭവാസ്താഃ |

വിതമസി വിഷയേ സ്ഥിതാ ഇവാസൻ

വിരതിവിഹീനവിഹാരജാഗരേണ || 24.70 ||

പ്രതിദിനമിതരേതരാനുഗുൺയാത്

പ്രചിതമയോഗവിയോഗസമ്പ്രയോഗൈഃ |

രസമധികമവാപുരായതാക്ഷ്യഃ

പ്രണയിനി ശാർംഗിണി ഭാഗധേയഭൂജാ || 24.71 ||

രവിരുചിരമണിപ്രദീപകേഷു

സ്തൂരദസിതാഗുരുധൂമധൂപിതേഷു |

സഹ യുവതിഗണൈഃ ക്ഷണോപമേയാം

അനയത വാസഗൃഹേഷു വാസതേയിം || 24.72 ||

പുലകിതവപുഷാം സവേപമുനാം

ഘനരസഭാവിതഘർമബിന്ദുഭാജാം |

ശ്ലഥമിവ സുദൃശാമമുഷ്ടിമേയം

ചികുരമഗുന്ദയദദ്ഭുതം ചിരേണ || 24.73 ||

സ്വവധൂരവധൂതഭൗമഭാവഃ

സ്വദമാനഃ സ്വയമാത്മനൈവ തൃപ്തഃ |

അനുഭൂയ ന തൃപ്യതി സ നാമഃ

തമപി പ്രേമവിലീനചേതസസ്താഃ || 24.74 ||

ചപലപ്രതികുലതീക്ഷ്ണരൂക്ഷഃ

സ്ത്രീയ ഇത്യാഗമികൈർനിദർശിതാർഥഃ |

പ്രഥിതോ യദുവീരവൽലഭാഭിഃ

പരിവാഭോഽയമപാകൃതഃ പൃഥിവ്യാം || 24.75 ||

ശരണാഗതസർവപാപമോക്ഷേ

കൃതസങ്കൽപമിഹാനുഭൂയ കൃഷ്ണം |

പരിതോഽപി തമാവിധാനുഭൂതിഃ

സൂരലബ്ധാ പ്രതിലംഭിതാ പ്രിയാഭിഃ || 24.76 ||

അനഘാമനപായഭക്തിരൂപാം

അനുഭൂതിം യദുവീരവൽലഭാനാം |

അനുകർതുമപി പ്രവർത്തമാനൈഃ  
അവശൈരേവ സമാഹിതൈരഭാവി || 24.77 ||

ഉദധൗ ബഹവോ രമാ ബഭൂവുഃ  
യദി വൈകൈവ ഗൃഹീതനൈകരൂപാ |  
ഇതി നാമ വിമർശമാദധാനാഃ  
ദധിതാഃ പ്രേക്ഷ്യ നനന്ദ ദേവവന്ദ്യഃ || 24.78 ||

അജിതസ്യ വിശാലതുംഗഭൂജാ  
ഭൂജമധ്യേന പയോധരൈശ്ച താസാം |  
ഇതരേതരസംവൃതത്വമാസീത്  
പരിരംഭേ പരിതോ മിമഃ സമത്വം || 24.79 ||

പരിഹാസകുതൂഹലീ പ്രിയാണാം  
വിഹിതദ്യുതവിഹാരകൗതുകാനാം |  
ഉദയത്ര ജയം ജഗാദ പുഷ്പഃ  
കിതവസ്ഥേയപദേ നിവേശിതഃ സൻ || 24.80 ||

സ്വയമാദികവിഃ പ്രകൽപിതാഭിഃ  
പ്രണയോൽപഘനരൗക്ഷ്യമുത്തിതീർഷുഃ |  
പ്രഹസൻ ബഹുശഃ പ്രഹേലികാഭിഃ  
മതിമൗഢ്യം വിദധേ മനസ്വിനീനാം || 24.81 ||

ഏകീദവദ്ഭിരയുതൈരപി മൻമമാനാം  
യത്കാന്തിബിന്ദു പുഷ്പതാ്നുകൃതിർന ശക്യാ |  
സമ്പ്രേക്ഷ്യ തം യദുപതിം യമിനോപി നൂനം  
സ്തീഭാവമേവ മനസാ ബിഭരാംബഭൂവുഃ || 24.82 ||

കൃഷ്ണാനുഭൂതിവിഭവേന കൃതാർഥഭാവാഃ  
തദ്യൽലഭാസ്തീദശമാത്യുതയാ ചകാസുഃ |

യത്പാദപങ്കജപരാഗജുഷാം ശശംസുഃ

ജന്മാദ്ഭുതം ജഗതി ഗുൽമലതാദികാനാം || 24.83 ||

ശ്യാമോ ബഭൂവ കിമസൗ സുഭൃശാം കടാക്ഷഃ

ശ്യാമാസ്തദൻവയവശാദമവാ തരുൺയഃ |

താഭിഃ കിമസ്യ വവൃധേ മഹിമാ മഹീയാൻ

താസാമനേന യദി വേതി ബുധൈഃ ശശങ്കേ || 24.84 ||

അഗ്രാമ്യമേവ പരിഹാസരസം വിതേനേ

നാശ്ശീലമാഹ ന മൃഷാ ന ച മർമഭേദീ |

ധർമാവിരുദ്ധവിഭവോചിതകാമകാമഃ

സ്ത്രീണാം വരേണ ബുഭുജേ വരഭോ വരസ്ത്രീഃ || 24.85 ||

താരാഭിരിന്ദുരിവ ഭാനുരിവ പ്രഭാഭിഃ

യുക്തോ വശാഭിരിവ വാരണയുഗ്മനാമഃ |

വിദ്വാഭിരാത്മവിദിവാഭ്യധികം വിരേജേ

യോഗേശ്വരോ യുവതിഭിഃ സഹ മോദമാനഃ || 24.86 ||

പായം പായം പ്രേയസഃ കാന്തിമാധ്വീം

മാദ്യന്തീഭിർമഞ്ജുലാലാപിനീഭിഃ |

പ്രത്യേകോക്തിശ്ലാഘനപ്രീണിതാഭിഃ

പ്രായോ ഭോഗാഃ പര്യവാഹ്യന്ത താഭിഃ || 24.87 ||

കരണവ്യപായസമയേ പുനർഭവം

വിനിവർത്യ ശാശ്വതസുഖം പ്രദാസ്യതാ |

സ്വപദാനുഭൂതിരുദപാദി താദ്യശീ

സുഭൃശാം സ്വസമ്മതിഭൃതാം ഗദാഭൃതാ || 24.88 ||

തദ്ഗതേന മനസാ വിവശാനാം

തൻമയികൃതധിയാമിവ താസാം |

അപ്രലുപ്തരഹസാമഭജേതാം

സ്വപ്നജാഗരദശേ ന വിശേഷം || 24.89 ||

ശ്രിയമനപായിനീം വസുമതീമിവ ദത്തകരാം

സഹ മഹിഷീഗണേന വിഭുരേക ഇവാനുഭവൻ |  
യദുഭിരനന്തതാർക്ഷ്യപുത്രനേശനിഭൈഃ സഹിതോ  
നിജപദമസ്മരന്നിഹ നിവാസമരോചയത || 24.90 ||

ഉപചിതചിത്രധർമമുപശാന്തവിപക്ഷഭയം

മുദിതവധുജനഃ സ മുഖരം നിഗമധ്വനിഭിഃ |  
ബഹുവിധരത്നശാലി ബഹുമാന്യസമഗ്രഗുണം  
വലയസമം ഭുജസ്യ വസുധാവലയം ബുഭുജേ || 24.91 ||

അനിതരജനലഭ്യാം പ്രീതിമാസേദുഷീഭിഃ

സുചിരമനുബഭുവേ സ്വർഗമോക്ഷാതിശായി |  
നിരൂപധികരസാബ്ധിം നിർവിശന്തീഭിരാഭ്യഃ  
കുലയുവതിഭിരിത്ഥം കോപി ശൃംഗാരഭൂമാ || 24.92 ||

സഹജബലസമേതഃ ശക്രപൂർവൈരജയഃ

സമുദിതവിഷമാസ്ത്രസ്താഭ്യശാനന്ദഹേതുഃ |  
അവിദിതരചനേന സ്വേന പാർമായ ഗീതഃ  
സ്വയമജ്ജനി സ കാമഃ കോപി ധർമാവിരുദ്ധഃ || 24.93 ||

സ്വപദനലിനഭാജാം സ്വർഗമോക്ഷൗ യഥാർഹം

കരണവിഗമകാലേ കൽപയിഷ്യൻ ക്രമേണ |  
മധുരിപുരിഹ നൂനം മന്ദപുണ്ഡ്രൈരലഭ്യൗ  
സമതനുത വിഹാരൈസ്താവുഭൗ സമ്പ്രയുക്തൗ || 24.94 ||

നാരിദൃഷ്ട്വാ നിയമിതധിയോ നാകനാഥേശ്വരത്വം

സംഭോഗേ ച പ്രവണമനസഃ ശാശ്വതം ബ്രഹ്മചര്യം |

അത്രൈകസ്യാം പുരി നിവസതഃ സർവലോകാധികത്വം  
നിധായന്തസ്ത്വരിതമതരൻ ദുസ്തരാം തസ്യ മായാം || 24.95 ||

ആസീദേവം പരിണതമധിദ്വാരകം ദ്വാപരാനേ  
വ്യാസപ്രഖ്യാവിഭജനഭവദ്യദശാഖോപമാനാം |  
ചിന്താതീതം യദുപതിമനഃപ്രീതിചിന്താമണീനാം  
ഏകം താസാം ഭവരസഭുജാം ഭാഗ്യമേകാതപത്രം || 24.96 ||

ഗുരുഭിരനഘചിന്തൈരാഹിതോദാരഭൂമാ  
സുരഭിതരസമേതത്സുന്ദരം വേങ്കടേശഃ |  
വ്യതനൂത യദുവീരപ്രീതിമിച്ഛൻ പ്രഭുതാം  
കവികഥകമൃഗേന്ദ്രഃ ക്ഷേമദം കാവ്യരത്നം || 24.97 ||

|| ഇതി ശ്രീകവിതാർകികസിംഹസ്യ സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രസ്യ  
ശ്രീമദ്യക്ഷനാഥസ്യ വേദാന്താചാര്യസ്യ കൃതിഷു  
യാദവാഭ്യുദയേ മഹാകാവ്യേ ചതുർവിംശഃ സർഗഃ ||  
കവിതാർകികസിംഹായ കൽയാണഗുണശാലിനേ |  
ശ്രീമതേ വേങ്കടേശായ വേദാന്തഗുരവേ നമഃ ||